

ನಾಗರೀಕರ ಸನ್ನದು
ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ
ಬೆಂಗಳೂರು

ಮುನ್ನುಡಿ:

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ, "ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಆಯೋಗವು", 25-07-2007 ರಂದು, ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ, 1993 ರ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ, ಶಾಸನಬದ್ಧ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಡಾ.ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ವೀಧಿಯ, ಬಹುಮಹಡಿ ಕಟ್ಟಡದ, 5ನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ , ಆಯೋಗವನ್ನು ಅದರ ದೂರವಾಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ 080-22392226, ಫಾಕ್ಸ್ ನಂ .080-22392206, ಹೆಲ್ಪ್ ಲೈನ್ ಟೋಲ್ ಫ್ರೀ ನಂ .1800-425-23333, ಇ-ಮೇಲ್: kshrc2007@gmail.com ಮತ್ತು ವೆಬ್‌ಸೈಟ್: www.kshrc.kar.nic.in ಮೂಲಕ ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು.

ಆಯೋಗದ ಉದ್ದೇಶ:

"ಯುನೈಟೆಡ್ ನೇಷನ್ಸ್ ಚಾರ್ಟರ್" "ಮೂಲಭೂತ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು, ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಘನತೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯ" ದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ "ಜನಾಂಗ, ಲಿಂಗ, ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಧರ್ಮ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಬದ್ಧವಾಗಿತ್ತು".

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊಂದಿದೆ. ಇದನ್ನು "ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದಿಂದ ಖಾತರಿಪಡಿಸಲಾದ ಅಥವಾ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಒಪ್ಪಂದಗಳಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜೀವನ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಘನತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಕ್ಕುಗಳು" ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಯೋಗದ ಕಾರ್ಯಗಳು

ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉತ್ತೇಜನ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ರಕ್ಷಣಾಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೊಳಗಾದವರ ನೆರವಿಗಾಗಿ ಆಯೋಗವು ಈ ಕೆಳಕಂಡಂತೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ.

• ಸ್ವಯಂ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿ ಅಥವಾ ದುಷ್ಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತುತ್ತಾದವರು ಅಥವಾ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಬಗ್ಗೆ ನೀಡಿದ ದೂರನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು, ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕೆ ತುಮ್ಮಕ್ಕುಕೊಟ್ಟು ಅಥವಾ ಅಂತಹ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೌಕರರ ವಿರುದ್ಧ ಮಾಡಿದ ದೂರುಗಳು.

• ದೂರಿನ ವಿಷಯ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನಿನ ಪ್ರಕಾರ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು.

• ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ / ಅಧ್ಯಾಪಕ ವೃಂದಗಳಿಗೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ / ಸಭೆಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದು.

• ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಅರಿವು / ಜಾಗೃತಿಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ / ಸಮ್ಮೇಳನಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಸರ್ಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಆಡಳಿತ ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಮೈಸೂರು, ಕರ್ನಾಟಕ ಪೊಲೀಸ್ ಅಕಾಡಮಿ, ಮೈಸೂರು, ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಂಸ್ಥೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರರಿಗೆ ಅರಿವು ನೀಡುವುದು.

• ಬಂದೀಖಾನೆಗಳು ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಿಯಂತ್ರಣ ಇರುವ ಇತರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಣೆ/ ಆಲಿಕೆ / ಪರಿವರ್ತನೆ / ರಕ್ಷಣೆ / ಬಂಧನದಲ್ಲಿರಿಸಿದ ಅಥವಾ ವಸತಿ ಪಡೆದ ಜನರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುವುದು.

• ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸಲು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು.

• ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಇರುವ ರಕ್ಷಣೋಪಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮೂಡಿಸಲು ಸರ್ಕಾರೇತರ ಸಂಘ-ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

ಅಧಿನಿಯಮದಡಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಾಗ ಆಯೋಗವು ಒಂದು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು. ಆಯೋಗವು ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಎಲ್ಲಾ ನಡವಳಿಗಳು ಸಿವಿಲ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ನಡವಳಿಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದು.

ಆಯೋಗದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯವ್ಯಾಪಿ ಪ್ರವಾಸದಲ್ಲಿ ದೂರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನಾ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಸ್ಥಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಪುನರಾವಲೋಕನ ಮಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಪರಿಹರಿಸಲು ಘಟನಾ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡುವುದು. ಅಧಿಕಾರಿ/ನೌಕರರು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕರಲ್ಲಿ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗವು National Informatic Centre ಇವರ ಸಹಯೋಗ ದೊಂದಿಗೆ ದೂರು ನಿರ್ವಹಣಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು (Complaint Management System) ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸಿದ್ದು, ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ನವೆಂಬರ್-2014 ರಿಂದ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ದೂರುದಾರರು ತಮ್ಮ ದೂರುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಮತ್ತು ದೂರಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದ ದೂರುಗಳು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೂರುಗಳನ್ನು ತೀವ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಸರಳವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕರಿಗೆ ದೂರು ಸಲ್ಲಿಸಲು ಆಯೋಗವನ್ನು ಖುದ್ದಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ತೊಂದರೆ ತಪ್ಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯವಾಣಿ (Help Line) ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ದಿನಾಂಕ:6-03-2015ರಿಂದ ಸಹಾಯವಾಣಿಯು ಕಾರ್ಯಾರಂಭ ಮಾಡಿದೆ. ಶುಲ್ಕರಹಿತ ದೂರವಾಣಿ (Toll free No.) ಸಂಖ್ಯೆ: 1800-425-23333ರ ಮೂಲಕ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ದೂರುಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಅಥವಾ ಪತ್ರದ ಮೂಲಕ/ ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಹರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ಥರಗಳ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಳಿಗೆ ಆಯೋಗವು ಸ್ಪಂದಿಸುವ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ ಸಾಬೀತಾದ ಪ್ರಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ಸಂತ್ರಸ್ತರಿಗೆ ಪರಿಹಾರ ಪಾವತಿಸಲು ಆಯೋಗವು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ವಿವಿಧ ಅವಧಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಹೊರ ದೇಶದ ಕಾನೂನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಟರ್‌ನಿಷ್ ಮಾಡಲು ಆಯೋಗವು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಸಿ.ಎಮ್.ಎನ್

ದೂರುದಾರರು ದೂರಜೀಯೊಂದಿಗೆ ಆಯೋಗವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಿದಾಗ, ಅವರು ಆಯೋಗವು ಪೂರೈಸಿದ ದೂರು ನಮೂನೆ ಭರ್ತಿಮಾಡಿ ಅದರೊಂದಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಂತರ ದೂರುದಾರರ ದೂರನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತಿ ನೀಡುವುದರ ಮೂಲಕ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ನಂತರ,

ಆಯೋಗವು ಮುಂದಿನ ಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ದೂರಜೀಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಆಯೋಗದ ತನಿಖಾ ವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಆ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ಆಯೋಗವು ಅದರ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ದೂರುದಾರರಿಗೆ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ನಂತರ, ಆಯೋಗವು ಅಗತ್ಯ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುತ್ತದೆ.

ಸರ್ಕಾರವು ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸೇವೆಯ ಯಾವುದೇ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಸುಧಾರಣೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಆಯೋಗವು ಭಾವಿಸಿದರೆ, ಆದೇಶದ ನಕಲನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಚೇರಿ ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು ಕಳುಹಿಸಲಾಗುವುದು ಮತ್ತು ಆಯೋಗವು ಮಾಡಿದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಕಳಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕನೊಬ್ಬ, ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿರುವುದಾಗಿ ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥನೆಂದು ಸಾಬೀತಾದರೆ, ಅವನ / ಅವಳ ವಿರುದ್ಧ ಅಗತ್ಯ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನೀಡಲಾಗುವುದು.

ಆಯೋಗವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

1. ಜೈಲಿನ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿ ಸಾವು
2. ಪೊಲೀಸ್ ಸುಪರ್ದಿನಲ್ಲಿ ಸಾವು
3. ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ
4. ಬಂಧನದಲ್ಲಿನ ಅತ್ಯಾಚಾರ
5. ಪೊಲೀಸ್, ಜಿಲ್ಲಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್, ಸರ್ಕಾರ ವರದಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ಪೊಲೀಸ್ ಎನ್‌ಕೌಂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾವು
6. ಮಾಧ್ಯಮ / ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ವರದಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ನಕಲಿ ಎನ್‌ಕೌಂಟರ್‌ಗಳ ಸಾವು
7. ಅತ್ಯಾಚಾರ
8. ಅಕ್ರಮ ಬಂಧನ / ಬಂಧನ
9. ಪೊಲೀಸ್ ಅತಿರೇಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ
10. ಜೈಲು / ಜೈಲು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳು
11. ಕೈದಿಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ
12. ವರದಕ್ಷಿಣೆ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ / ಮಹಿಳೆಯರ ಅಪಮಾನದಿಂದಾಗುವ ಸಾವು / ಕೆಲಸದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ
13. ಮಕ್ಕಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ
14. ಮಾನಸಿಕ ಬುದ್ಧಿಮಾಂದ್ಯ ಮಕ್ಕಳ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ
15. ದೈಹಿಕವಾಗಿ ವಿಕಲಚೇತನರ ಕಾನೂನು ಬದ್ಧ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ
16. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳು, ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಾಧಿಕಾರಗಳು ವಿರುದ್ಧ ದೂರು.
17. ನಿಗೂಢ ಸಾವು
18. ನಿಗೂಢ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುವುದು
19. ಅಪಹರಣ
20. ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಆರೋಗ್ಯದ ಹಕ್ಕಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೂರು
21. ವಿಧ್ಯುನ್ಮತ
22. ಪಿಂಚಣಿ
23. ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವ ಮಾಲಿನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳು
24. ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾದ ಪರಿಹಾರ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಕೈದಿಗಳ ಸ್ಥಿತಿ
25. ನಾಗರಿಕರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಗಳೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವುದು
26. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಧರ್ಮದ ಹಕ್ಕಿನ ಉಲ್ಲಂಘನೆ
27. ಪರಿಸರ ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅವನತಿ
28. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಗಿಂಗ್
29. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಕಾನೂನುಬಾಹಿರವಾಗಿ ಹೊರಹಾಕುವಿಕೆ
30. ಎನ್‌ಎಚ್‌ಆರ್‌ಸಿ ಇಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಿದ ಪ್ರಕರಣಗಳು
31. ಪೊಲೀಸರಿಂದಾದ ಸುಳ್ಳು ಪರಿಣಾಮಗಳು
32. ಮಾನವ ಅಂಗಗಳ ಅಕ್ರಮ ಮಾರಾಟ

33. ಭಯೋತ್ಪಾದನೆ
34. ನಕ್ಸಲ್ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು
35. ಬಾಲ್ಯವಿವಾಹ
36. ಬಾಲ ಕಾರ್ಮಿಕ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು
37. ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲಿನ ಲೈಂಗಿಕ ಕಿರುಕುಳ
38. ಕೋಮು ನಿಂದನೆ.

ಆಯೋಗವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ವರ್ಗದ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಅಸಂಬಂಧ, ಅಸ್ಪಷ್ಟ, ಅನಾಮಧೇಯ, ಕಾನೂನುಬಾಹಿರ, ಸುಳ್ಳು ದೂರುಗಳು, ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾವುದೇ ವೇದಿಕೆಯ ಮುಂದೆ ಬಾಕಿ ಇರುವ ಅದೇ ವಿಷಯ, ಅಥವಾ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆ, ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಕರಣಗಳು, ಸ್ಥಿರ ಆಸ್ತಿಗಳ ವಿವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ನೀಡಿದ ದೂರು , ಸೇವಾ ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕಾ ವಿವಾದಗಳು, ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವಕನ ವಿರುದ್ಧದ ದೂರುಗಳು, ಅಥವಾ ಈಗಾಗಲೇ ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಅಥವಾ ಆಯೋಗ ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳು ಅಥವಾ ಆಯೋಗದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಗೆ ಬರದ ವಿಷಯಗಳು.

-೦೦೦-